

תקופה ראשונה: היטלר בגרמניה, כיבושים ראשונים

1933

30 בינואר – היטלר מתמנה לקנצלר (ראש ממשלה) גרמניה. בהמשך הכריז על המפלגה הנאצית כמפלגה החוקית היחידה המותרת בה.
 אפריל – מוטל חרם על עסקים יהודיים. פיטוריהם של יהודים רבים מהשירות הציבורי בגרמניה.
 10 במאי – שרפה פומבית של ספרים שנכתבו בידי יהודים, יריבים פוליטיים ואינטלקטואלים.

1935

15 בספטמבר – נחקקים "חוקי ניקנברג" המגבילים את אזרחותם של היהודים בגרמניה, וקשרים בינם לבין אזרחים "אֶרִיִים".

1936

1 באוגוסט - המשחקים האולימפיים נפתחים בברלין. הנאצים מפסיקים את הפעילות הגזענית כדי ליצור מראית עין של מדינה נאורה.

1938

13 במרס – "האָנשלוס" (בגרמנית: איחוד/סיפוח): סיפוח אוסטריה לרייך הגרמני.
 29 בספטמבר – הסכם מינכן נחתם. חבל הסודטים בצ'כוסלובקיה מסופח לגרמניה.
 7 בנובמבר – התנקשות בארנסט פון ראט, מזכיר שגרירות גרמניה בפריז. הרצח נעשה במחאה על הגליית 15,000–17,000 יהודים פולניים חסרי אזרחות, מגרמניה לפולין.
 9–10 בנובמבר – בתגובה לרצח פון ראט מתבצע בכל שטח הרייך הגרמני פוגרום ענק שזכה לכינוי "ליל הבדולח". במהלכו מועלים באש מאות בתי כנסת, נרצחים עשרות יהודים ומנופצים חלונות ראוהו בחנויות שבעליהן יהודים.

1939

15 במרס – הצבא הגרמני נכנס לצ'כוסלובקיה ומייסד את "הפרוֹטֶקטוֹרַט של בוֹהֶמְיָה ומוֹרָבְיָה".
 23 באוגוסט – נחתם הסכם ריבנטרופ-מולוטוב לאי-תקיפה ולחלוקת שטחי פולין בין גרמניה וברית המועצות.

תקופה שנייה: מלחמת העולם השנייה, מדיניות הבידוד והגטאות

1 בספטמבר – גרמניה פולשת לפולין. מלחמת העולם השנייה פורצת.
 3 בספטמבר – בריטניה וצרפת מכריזות מלחמה על גרמניה אך לא פותחות חזית שנייה.
 17 בספטמבר – חלקים ממזרח פולין מסופחים לברית המועצות, על פי הסכם ריבנטרופ-מולוטוב.
 28 בספטמבר – הגרמנים כובשים את ורשה.
 8 באוקטובר – הנאצים מקימים את הגטו הראשון בפיוטרקוב, פולין.
 דצמבר – היינריך הימלר, ראש ה"ס"ס, מורה לכל הרשויות הנוגעות בדבר להקים גטאות ולרכז בהם את היהודים.

1940

10 במאי – הגרמנים פולשים לאירופה המערבית: הולנד, בלגיה וצרפת, דנמרק ונורבגיה.
יוני 1940 – איטליה נכנסת למלחמה, מצבם של יהודי לוב הורע.

אוקטובר- נובמבר – גטו ורשה מוקם ונסגר; ארכיון "עונג שבת" מתחיל לתעד בדיוקנות את חיי הגטו.
אוקטובר 1940 – משטר וישי הפרו- נאצי חל על מושבות צרפת בצפון אפריקה. יהודי מרוקו אלג'יר ותוניס אבדו את אזרחותם הצרפתית ובצפון אפריקה מונהגים חוקי גזע ומופקעים נכסים.

תקופה שלישית: רצח העם היהודי ברחבי אירופה

1941

22 ביוני – מבצע ברברוסה – גרמניה פולשת לברית המועצות. ראשית "הפתרון הסופי", רצח המוני של היהודים.
7 בדצמבר – היפנים תוקפים את פָּרל הרבור, בסיס חיל הים האמריקני באוקיינוס השקט. ארצות הברית מצטרפת למלחמה.
8 בדצמבר – מחנה ההשמדה הראשון, בקלמנו שבפולין, מתחיל לפעול.

1942

20 בינואר – ועידת ואנזה – שיתופם של משרדי הממשלה והזרועות השונים בתכנון השמדה המונית ושיטתית של 11 מיליון יהודים.
מרס- מאי – מחנות ההשמדה סוביבור, בלז'ץ, מאידנק ואשוויץ-בירקנאו מתחילים לפעול. שילוחים למוות ממערב אירופה ומפולין.
1 ביוני – מחנה ההשמדה טְרַבְּלינקה מתחיל לפעול. רוב יהודי ורשה נרצחים במחנה זה.
יולי-ספטמבר – הגירוש הגדול הראשון [אקציה] להשמדה, כ-300 אלף יהודי גטו ורשה נשלחים לטרבלינקה.
סוף אוקטובר – מפנה במלחמה. בריטניה גוברת על גרמניה באל עלמיין בצפון אפריקה.
בלוב מוקמים מחנות הסגר ומחנות כפיה. כרבע מהכלואים מתו מרעב, מתשישות וממחלות.
תוניס עוברת לשלטון גרמני ישיר, חלק מיהודיה נשלחים למחנות ולעבודות כפיה.

1943

2 בפברואר – כוחות גרמניים נכנעים בסְטְלינגרד.
19 באפריל – תחילת אקציה ופרוץ מרד גטו ורשה. כעבור חודש הגטו מחוסל.
עד סוף 1943 – חיסול רוב גטאות פולין.

1944

6 ביוני – בעלות הברית פולשות לנורמנדי בצרפת.
מחודש יוני – שילוחים המוניים מהונגריה למחנות המוות.
6-7 באוקטובר – אסירים מפוצצים את קרְמְטוריום מספר 4 באושוויץ-בירקנאו.

1945

27 בינואר – אושוויץ משוחררת על ידי הצבא האדום. 6,500 אסירים בלבד שרדו.
7 במאי – גרמניה הנאצית נכנעת לבעלות הברית.
אוגוסט-ספטמבר – ארצות הברית מטילה פצצות אטום על יפן. כניעת יפן וסיום מלחמת העולם השנייה.